

Innhold

Forord	5
Innleiing	17
<i>Ann-Kristin H. Gujord og Gunhild Tveit Randen</i>	
Kapittel 1	
Hvordan læres et andrespråk?	27
Overordnete perspektiver	
<i>Lars Anders Kulbrandstad og Else Ryen</i>	
Innledning	27
Hovedretninger	28
Språklig innputt, utputt og interaksjon	31
Innlærerspråket	33
Innflytelse fra førstespråket	36
Undervisningens betydning	39
Motivasjon og identitet	42
Avslutning	46
Litteraturliste	47
Kapittel 2	
Generativ grammatikk og andrespråkstilegnelse	52
<i>Guro Busterud</i>	
Innledning	52
Målet og forskningsobjektet	53
Førstespråkstilegnelse: det logiske problem og universalgrammatikken	53
Test av det logiske problem i førstespråk	54
Kritisk periode	55
Tidlig forskning: grunnleggende problemstillinger	55
Det logiske problem i andrespråkstilegnelse	56
Parameterresetting: refleksiv binding	58

Parameterresetting: «vill grammatikk»?	59
Sammenfatting	61
Nyere forskning	61
Kompetanse og performanse	61
Fra wysiwyg til mer sofistikerte teorier	62
I dag	65
Generativ grammatikk – bidrag	67
Avslutning	71
Noter	72
Litteraturliste	72

Kapittel 3

Sosiokulturell andrespråkslingvistikk	76
<i>Bente Ailin Svendsen</i>	
Innledning	76
Sosiokulturell andrespråkslingvistikk definert	78
Variasjonistisk sosiokulturell andrespråkslingvistikk	82
Interaksjonell sosiokulturell andrespråkslingvistikk	84
Neo-vygotskiansk sosiokulturell andrespråkslingvistikk	90
Pedagogiske implikasjoner	94
Avslutning og andrespråkslingvistikken «enspråklige» optikk	97
Noter	101
Litteraturliste	102

Kapittel 4

Bruksbaserte tilnærminger til andrespråkslæring	107
<i>Ingvild Nistov, Hana Gustafsson og Teresa Cadierno</i>	
Innledning	107
Språksyn i bruksbasert lingvistikk (UBL)	108
Navigering i det bruksbaserte SLA-landskapet	111
Kognitiv-assosiativ andrespråkslæring – noen sentrale prinsipper	115
«What's in it for the teacher»?	121
Avslutning	124
Noter	125
Litteraturliste	126

Kapittel 5**Tversspråkleg påverknad – status og trendar i norsk andrespråksforskning** 133*Ann-Kristin H. Gujord og Silje Ragnhildstveit*

Innleiing	133
Ein kunnskapsstatus rundt sentrale spørsmål	136
Metodisk tilnærming	139
Tversspråkleg påverknad i norsk andrespråksforskning 2006-2017	142
Trendar i norsk transferforskning	147
Avslutning	152
Notar	160
Litteraturliste	161

Kapittel 6**Eksplisitt og implisitt kunnskap, læring og undervisning** 164

Fra Krashens *læring og tilegnelse* til avveiningen mellom det eksplisitte og implisitte i moderne andrespråksopplæring

Marte Nordanger og Ingebjørg Tonne

Innledning	164
Utgangspunkt: Krashens skille mellom læring og tilegnelse	165
Eksplisitt og implisitt kunnskap om språk	166
Eksplisitt og implisitt læring	167
Læring og tilegnelse: to adskilte prosesser eller finnes det et grensesnitt («interface»)?	169
Eksplisitt og implisitt undervisning	173
Avslutning	183
Noter	184
Litteraturliste	185

Kapittel 7**Utvikling av ordforrådet på et andrespråk** 190*Anne Golden*

Innledning	190
Betegnelser på ord og samlinger av ord	191
Utviklingen av ordforrådet	193
Førskolealder	194
Skolealder	198
Voksne	204
Avslutning	207
Noter	208
Litteraturliste	209

Kapittel 8

«Jeg vil helst snakke norsk på norsk»	214
Valg og begrensning i andrespråksfonologi	
<i>Guri Bordal Steien</i>	
Innledning	214
Talere, data og metode	216
Språkbiografier	216
Eksempler på språklige trekk	218
Valg	218
Målspåksnorm	218
Grad av S2-aksent	220
Begrensning	222
Muntlig språk og samhandling	222
Trekk ved norsk fonologi	224
Diskusjon	229
Konklusjon	230
Noter	230
Litteraturliste	231

Kapittel 9

Syntaks i norsk innlærerspråk: empiriske funn	235
<i>Bård Uri Jensen</i>	
Innledning	235
Innhold i kapitlet	235
Metode og litteraturgrunnlag	236
Om datagrunnlaget i studiene	237
Empiriske funn	238
Grunnleggende leddrekkefølge - SVO	238
V2-regelen eller subjekt/verbal-inversjon	239
Det-setninger	243
Subjektstvang	246
Klausal underordning	246
Passiv	249
Negasjon	250
Noen aspekter ved verb	251
Preposisjoner	251
Andre trekk	252
Talemålstrekk	253

Konklusjon	253
Noter	254
Litteraturliste	255

Kapittel 10

Kva er mellomspråk?	261
----------------------------------	-----

Gjensyn med eit sentralt omgrep i andrespråksforskinga

Ingvild Nistov og Marte Nordanger

Innleiing	261
Faghistorisk tilbakeblikk	262
Mellomspråksomgrepet – eit blikk på norske lærebøker	268
«Mellomspråk» i lys av nyare teoretiske tendensar	275
Avsluttande kommentar	282
Notar	284
Litteraturliste	285

Kapittel 11

Flerspråklige elever møter skolens tekstunivers	289
--	-----

Å utvikle litterasitet på andrespråket

Lise Iversen Kulbrandstad og Helle Pia Laursen

Innledning	289
Andrespråkslesere i det norske utdanningsløpet	292
Møtet med skrift på flere språk	293
Å bygge på elevenes språklige repertoar	293
Flerspråklighet og metaspråklig innsikt	295
Flerspråklighet, identitet og translingval remiksing	296
Skriftspråkstilegnelse som sosialisering i fellesskapets litterasitetspraksiser	296
Lesing i møte med et nytt språk	297
Andrespråkslesing kan reflektere andrespråksutvikling – eksemplet Geraldine	298
«Det enkle syn på lesing» og andrespråkslesing	299
Møte med skolefagenes tekster	301
Forskning på lærebokspråket	301
Også fagtekster må leses mellom linjene	303
Avslutning	305
Litteraturliste	306

Kapittel 12

Metaspråklig bevissthet og andrespråklæring i skolen	311
<i>Gunhild Tveit Randen og Anne Marit Vesteraas Danbolt</i>	
Innledning	311
Perspektiver på flerspråklighet	312
Metaspråklig bevissthet: definisjon og terminologi	313
Metaspråklig bevissthet som studieobjekt: et forsøk på en opprydding	314
Studier av metaspråklig bevissthet hos flerspråklige elever	319
Metaspråklig bevissthet og multikompetanse	320
Metaspråklig bevissthet og andrespråksferdigheter	323
Klasseromsperspektiver på metaspråklig bevissthet	328
Avslutning	330
Litteraturliste	331

Kapittel 13

Andrespråksskriving på norsk: teksten, konteksten og skriveren	336
<i>Ingri Dommersnes Jølbo</i>	
Innledning	336
Hva studerer vi når vi studerer andrespråksskriving?	337
Andrespråksteksten	341
Skrivekonteksten	344
Andrespråksskriveren	346
Didaktiske perspektiver på andrespråksskriving	349
Avslutning	350
Noter	351
Litteraturliste	351

Kapittel 14

Norsk som andrespråk = bokmål?	356
<i>Birgitte Fondevik og Hilde Osdal</i>	
Innleiing	356
Situasjonsskildring	357
Datamaterialet	359
Val av målform – teoretiske perspektiv	360
Val av målform – kva erfaringar har dei ulike aktørane?	364
Nynorskopplæring og målform i nynorsk kommunane	364
Kven tek avgjerdene om målform?	365
Argumentasjon for val av målform i vaksenopplæringa	366
Lærarar med lang undervisningserfaring i nynorsk – vurderingar	367

Vaksne innvandrere – tankar om og erfaringar med målform	368
Bokmål er best	368
Nynorsk er best	369
Innvandrere i møte med det norske språkmangfaldet – ei drøfting	370
Haldningar til dei to målformene hos informantane	371
Haldningar til opplæringsmålform i lokalbefolkninga	372
Nynorsk som det markerte språket	373
Haldningar til val av målform hos lærarane i vaksenopplæringa	375
Sluttord	376
Notar	377
Litteraturliste	377

Kapittel 15

Læringsorientert vurdering – prøver med læring som mål	379
<i>Cecilie Hamnes Carlsen</i>	
Innledning	379
<i>Vurdering av læring som vurdering for læring</i>	380
Læringsorientert vurdering	381
Krav til en god prøve	383
Validitet – måler prøven det den skal måle?	383
Reliabilitet – måler prøven stabilt og rettferdig?	386
Washback – har prøven positive konsekvenser for læring og undervisning?	387
Norskprøven for voksne innvandrere – en læringsorientert sluttprøve	388
Arbeidet med å heve testkompetansen (test literacy) blant lærerne	390
Lærernes oppfatning og bruk av <i>Norskprøven</i> for å fremme læring	394
Avslutning	398
Noter	400
Litteraturliste	400

Kapittel 16

Perspektiver på testing av flerspråklige barns lesing på et andrespråk	404
<i>Marte Monsen og Lars Holm</i>	
Innledning	404
Meningskonstruksjoner i testprosessen	405
Differensieringsprosesser	406
Avpersonalisering gjennom kategorisering	406
Validitet	408
Etikk og verdier	409
Bias	410

Test som lokal meningskonstruksjon i Norge og Danmark	411
Formelle og uformelle konstruksjoner av dyktighet	416
«Teaching to the test»	417
Konklusjon og diskusjon	418
Noter	419
Litteraturliste	419

Kapittel 17

ASK - et elektronisk innlærerkorpus til bruk i andrespråksforskning	422
<i>Silje Ragnhildstveit</i>	
Innledning	422
Hva er et elektronisk innlærerkorpus?	423
Plassering av elektroniske innlærerkorpus på kartet over ulike datatyper ...	424
Utviklingen av elektroniske innlærerkorpus	425
Korpusstypologi for elektroniske innlærerkorpus	426
Korpuslingvistikk - metode eller teori?	426
ASK - Norsk andrespråkskorpus	427
ASK i et internasjonalt perspektiv	432
Grunner til å bruke ASK	433
Generelle tips til bruk av ASK-korpuset	436
Avslutning	439
Noter	445
Litteraturliste	445

Kapittel 18

Er resultatet gyldig?	449
Noen utfordringer ved bruk av kvantitative metoder i andrespråksforskning	
<i>Bård Uri Jensen</i>	
Innledning	449
Kvantitative/statistiske analyser	451
Enkle hypotesetester	451
Datamodellering med flere forklaringsvariabler	453
Samvarierende forklaringsvariabler	455
Vanskelige data	456
Forholdstall	456
Lavfrekvente fenomener og glisne data	457

Premisser	459
Normalitet	459
Gruppevis feilrate	460
Uavhengige observasjoner	461
Avslutning	464
Anbefalt litteratur	464
Litteraturliste	465
Forfatteromtaler	467
Stikkord	473